Наукові перспективи
Видавнича група

ВІСНИК науки та освіти

ISSN 2786-6165 (ONLINE)

серії: філологія, культура і мистецтво, педагогіка, історія та археологія, соціологія

Bulletin of Science and education

№ 10(28) 2024

Видавнича група «Наукові перспективи»

Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»

«Вісник науки та освіти»

(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)

Випуск № 10(28) 2024

Київ – 2024

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization
"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")

Issue № 10(28) 2024

Kiev – 2024

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3](477)(02)

DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-10(28)

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2024. № 10(28) 2024. С. 1618

Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління (Рішення від 31.10.2024, № 15/10-24)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального вихованн та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.
Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- Головня Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методики її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- Новік Крістіна Іванівна - координатор освітньо-технологічних проєктів в TeachEd (Великобританія)
- Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені к.д.ушинського (Одеса, Україна)
- Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант(м. Дніпро, Україні)
- Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- Стратулат Наталія Вікторівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування (Київ , Україна)
- Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Тєлєжкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

© автори статей, 2024
© Видавнича група «Наукові перспективи», 2024

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Bandrivska N.M., Andriichyk O.B. 18
THE DEVELOPMENT OF ENGLISH GRAMMAR

Borolis I.I., Denysenko V.M. 26
BLENDING AS A MANIFESTATION OF THE FLEXIBILITY AND MOBILITY OF THE ENGLISH LANGUAGE

Khalabuzar O.A. 44
ONOMATOPOEIA, SIMILE, METAPHOR, EPITHETS AS THE FEATURES OF LEIGH BARDUGO'S FANTASY WORLDS' CREATION

Lytvyn S.V., Sikaliuk A.I., Perminova V.A. 53
LINGUOCULTURAL PARAMETERS OF ARTIONYMS

Minenko O.V., Krichker O.Yu., Yeremeieva N.F. 67
LEXICAL INNOVATIONS IN THE MODERN UKRAINIAN LANGUAGE WARTIME DISCOURSE

Riabovol S.L. 77
THE ADVANTAGES OF TASK-BASED LEARNING AT ENGLISH LANGUAGE CLASSES FOR NON-PHILOLOGICAL FACULTIES STUDENTS

Бабій І.М., Лушпинська Л.П., Касіянчук В.Ю. 88
ПОРІВНЯННЯ У ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТАХ СЕРГІЯ ЖАДАНА: СЕМАНТИКА, СТРУКТУРА, ФУНКЦІЇ

Безносюк Ю.П. 103
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗВО: ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІНГВІСТИЧНУ ОСВІТУ

Біляцька В.П. 119
ОСОБЛИВОСТІ СТИЛІЗАЦІЇ В СТРУКТУРІ РОМАНУ ПЕТРА КРАЛЮКА «ДАНИЛО ОСТРОЗЬКИЙ: ОБРАЗ, ГАПТОВАНИЙ БІСЕРОМ»

Бондаренко О.О. 132
КОНЦЕПЦІЇ ПОХОДЖЕННЯ Й РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ЛІНГВОІСТОРІОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ (ХХ- ПОЧ. ХХІ СТ.)

Ботвин Т.М., Пилипець О.В., Сидор А.Р. 147
РОЗВИТОК МЕТОДІВ СТРУКТУРНОЇ ЛІНГВІСТИКИ У ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE) №10(28)2024

Bulletin of Science and Education

Бочарникова Т.Ф., Кісельова А.О. 161
ПИСЬМОВИЙ ТА УСНИЙ ПЕРЕКЛАД У КОНТЕКСТІ ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ НА ПРИКЛАДІ КОРОЛІВСТВА ІСПАНІ

Бурка Н.А., Верес Ю.А. 173
СПЕЦИФІКА УКРАЇНСЬКОМОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ «ЗАКЛИКІВ ДО ДІЙ» ТА «ПІДТРИМКИ ІДЕЙ» У ПРОМОВАХ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ЛІДЕРІВ

Бурка Н.А., Часовенко В.О. 186
РОЛЬ ВЕРБАЛЬНОЇ СУГЕСТІЇ У ФОРМУВАННІ ДИТЯЧОГО МОВЛЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ДИТЯЧИХ АВТЕНТИЧНИХ СЕРІАЛІВ)

Венгринович А.А., Гвоздяк О.М., Голяк В.І. 201
ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ СЛІВ У МОЛОДІЖНОМУ СЛЕНГУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Вилінський С.І. 213
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В УМОВАХ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Воробйова С.В. 226
СОЦІАЛЬНІ СТЕРЕОТИПИ І СОЦІАЛЬНІ РОЛІ: ПРОБЛЕМА РОЗМЕЖУВАННЯ

Гладченко А.М. 237
ДО ПИТАННЯ ПРО ПИТОМУ І ЗАПОЗИЧЕНУ ЛЕКСИКУ В ЧЕСЬКІЙ МОВІ

Горобець А.В., Холод І.В. 247
СЕНСОРИКА ЧАСУ ЯК ЕЛЕМЕНТ МОВНИХ КОДІВ АСОЦІАТИВНОГО ПОЛЯ «ЧАС» ІЗ ПОГЛЯДУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЇ

Дворянчикова С.Є., Гудкова Н.М. 266
ЗВЕРТАННЯ В ДІЛОВОМУ ДИСКУРСІ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНИХ МОВ: ТИПОВІ МОВЛЕННЄВІ ПОМИЛКИ *СТУДЕНТІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ*

Іванова І.Л. 277
ПРОЕКТНИЙ МЕТОД ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Івасишина Т.А. 290
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ПАРАДИГМІ МОВИ: ВІД АНТИЧНОСТІ ДО СУЧАСНОСТІ

Каленюк С.О., Громова Н.В., Деміхова С.В. 302
УКРАЇНСЬКА МОВА В ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРІ: НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ

ВІСНИК науки та освіти
серії: філологія, культура і мистецтво, педагогіка, історія та археологія, соціологія
ISSN 2786-6165 (ONLINE) №10(28)2024
Bulletin of Science and Education

Кіщенко А.М., Семененко О.Ю. 311
ВИДИ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ У РОМАНІ ЧАКА ПАЛАНІКА «КОЛИСКОВА»

Колосова Г.А., Дьордій Ю.О. 323
ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ПОЛІТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У СЕРІАЛІ "THE WEST WING"

Комарова О.С. 335
РЕПРЕЗНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ СМЕРТЬ У СЛОВАЦЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЧНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Кулікова Т.В., Крупіна Л.В. 346
ІСТОРИЧНІ ВІХИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН МОРФОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Куравська Н.Ю., Заграновська О.І., Ловчук Ю.Ю. 358
ДЕБІТИВ У СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНІЙ СТРУКТУРІ РЕЧЕННЯ

Левчук О.А. 365
СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ АБРЕВІАТУР У АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ

Локота І.М. 379
СИНТАКСИЧНА СТРУКТУРА РЕЧЕНЬ У МОВЛЕННІ ХВОРИХ НА ШИЗОФРЕНІЮ: ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Маліцька А.Д. 387
ЯВИЩЕ ТРАНСГРЕСІЇ У МІЛІТАРНІЙ ЕСЕЇСТИЦІ (НА МАТЕРІАЛІ АНТОЛОГІЇ «ВОЄННИЙ СТАН»)

Музичка С.І., Коляса О.В. 398
ТЕХНОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ ТА МОВНІ ІННОВАЦІЇ: ДОСЛІДЖЕННЯ ІТ ЛЕКСИКИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Олійник О.О. 407
КУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У АНГЛІЙСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ: ПЕРЕКЛАД ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

Плеханова Т.М., Грищенко О.В., Горбенко І.Ф. 419
ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВИ УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ З ІНШИМИ СЛОВ'ЯНСЬКИМИ МОВАМИ

Рембач О.О., Глінська Н.І., Шерстюк Н.В. 431
ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Реуцька Н.О. 444
СТРОФІКА ТА РИМУВАННЯ У ПОЕТИЧНИХ ЗБІРКАХ ВАСИЛЯ ПАЧОВСЬКОГО «ОГНІ МЕСТИ», «З БЛАКИТНОЇ КНИГИ», «РОЗГУБЛЕНІ ЗВІЗДИ» ТА «ДЗВІН СЛАВИ КНЯЗЯМ»

Рожкова М.Г. 457
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ МОВНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Савчук Н.І., Слаба О.В., Пашіс Л.О. 469
ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ МОВНИХ СТЕРЕОТИПІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖКУЛЬТУРНУ КОМУНІКАЦІЮ

Семенюк О,А. 481
НАВЧАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВПРАВ І ЗАВДАНЬ З ОРФОЕПІЇ НА ЗАНЯТТЯХ КУРСУ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА» ДЛЯ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ І ВЧИТЕЛІВ-СЛОВЕСНИКІВ

Слободзяник О.З. 495
СУЧАСНА НАВЧАЛЬНА ЛЕКСИКОГРАФІЯ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА УКЛАДАННЯ СЛОВНИКІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

Стацюк Р.В. 504
ОСОБЛИВОСТІ СИНТАКСИЧНОГО СПОСОБУ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ В АРАБСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ)

Сунь Цин 515
ЛІНГВОКОГНІТИВНІ ТА ЛІНГВОПРАГМАТИЧНІ ПАРАДИГМИ У ФОРМУВАННІ ДИСКУРСИВНОГО ОБРАЗУ КИТАЮ В ГЛОБАЛЬНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Терещенко Л.В., Станіславова Л.Л. 530
АНАЛІЗ СТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТВОРІВ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ АВТОРІВ

Ткачук Т.І., Мацера О.А. 545
ПЕРЕКЛАД ЯК ФОРМА ІНТЕРКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ДОСЛІДЖЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ ТА ЇХНЬОГО ВПЛИВУ НА УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ

Трущенко І.І., Сергієва А.В. 556
СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ІНФІНІТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ

Цап'юк М.І. 569
ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ КОХАННЯ В ОРИГІНАЛІ ТА ПЕРЕКЛАДІ

Шерстюк Н.В., Бондар А.В., Пилипенко І.О. 578
ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

Dibrova V.A., Dukhanina N.M. 591
DISTANCE LEARNING AS A CONTEMPORARY APPROACH TO FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION

Glushanytsia N.V., Erman Akilli 604
BASIC PRINCIPLES OF MILITARY LANGUAGE TRAINING IN UKRAINIAN MILITARY INSTITUTIONS

Kushch Ju.I., Korolenko Yu.Yu. 617
«RESILIENCE» AS A FACTOR OF HEALTH PRESERVATION: HISTORICAL ASPECT AND MODERN UNDERSTANDING

Riazantseva D.V. 629
PRINCIPLES OF ACADEMIC INTEGRITY DEVELOPMENT IN FOREIGN STUDENTS

Анголенко В.В., Печериця Н.М., Гордієнко С.М. 639
ФОРМУВАННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Бабакіна О.О., Бабельчук О.І. 652
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМ РОЗВИТКОМ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Байдюк О.С. 665
РОЛЬ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОФЕСІЙНОМУ ЗРОСТАННІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Баюрко Н.В., Карук І.В., Стахова І.А. 675
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ СПІВПРАЦІ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Білова Н.К. 685
ХУДОЖНЬО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ КОНТЕКСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ

Бойко Я.А. 698
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОМП'ЮТЕРНА ПІДТРИМКА (CALL) У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТА ВИКЛИКИ

Боровик М.О., Швець В.О., Островський І.П., Цісар Є.О. 716
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ТА ОСІБ З ОБМЕЖЕННЯМИ ПОВСЯКДЕННОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

Брюховецька І.В., Власюк Т.М., Грицик Н.В., Абрінова Н.С. 729
STEM-НАВЧАННЯ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Бурак В.Г. 745
УПРОВАДЖЕННЯ ЕТИКИ БІЗНЕСУ ТА ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ

Войтюк І.В. 759
ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ НЕТРАДИЦІЙНОЇ ЗОБРАЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Гагарін М.І., Хіньов В.Г. 771
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ КОМАНДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НА ОСНОВІ ТОЛЕРАНТНОСТІ

Галян О.І., Стебельська Я.Б. 781
ПІДГОТОВКА ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Гнізділова О.А. 794
УНІВЕРСИТЕТСЬКА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В АВСТРІЇ ТА УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Гордій Н.М., Корякіна І.В. 806
ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ 3-ГО РОКУ ЖИТТЯ В ПРОЦЕСІ СПІВПРАЦІ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З БАТЬКАМИ

Дияк В.В. 818
ФІЛОСОФСЬКІ-ПЕДАГОГЧНІ ОСНОВИ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРСТВА В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ

Жупаник О.І. 832
ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ РІВНОПРАВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Зорочкіна Т.С., Мартовицька Н.В., Здір Д.Р. 846
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Зубко О.С. 857
ФЕНОМЕН ҐЕНДЕРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ У НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Козіброда Л.В., Дудник О.К., Іващенко О.О., Стасюк В.А., Попов М.Д. 873
ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ У ДИСЦИПЛІНІ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ

Коростильов Г.Л., Білозьоров О.С., Мовчан П.В. 890
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОВЕДЕНІ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНОГО НАПРЯМКУ У ВІЙСЬКОВИХ ВИШАХ

Котєнєва І.С., Карлова Н.М. 907
РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Кривейко Х.Р., Галюка О.С. 918
ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Кривенко Ю.О. 933
КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ УЧНІВСЬКОГО КОЛЕКТИВУ ВІДПОВІДНО ДО КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

Купрієвич В.О., Антонюк Л.А. 945
ОСВІТА ДОРОСЛИХ У ХХІ СТОЛІТТІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ

Куриліна О.В., Скрипнікова В.О. 961
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ЇЇ ДОТРИМАННЯ

Лазаренко С.В. 972
ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ЛІНГВОКРЕАТЕМАМИ ПІД ЧАС АНАЛІЗУ МЕДІАТЕКТУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Лепех М.Т. 984
НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ ІВАНА БАРТОШЕВСЬКОГО ТА ГЕНРІХА БАУМГАРТНЕРА ЯК ДЖЕРЕЛА ЗМІСТУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БОГОСЛОВІВ НА МЕЖІ ХІХ ТА ХХ СТОЛІТЬ

Маєвський М.І., Ільченко С.С. 998
ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ СУЧАСНИМИ ЗАСОБАМИ ГІМНАСТИКИ

Мкртічян О.А., Ороновська Л.Д., Овод Н.М., Вишнівська Н.В., Нечкалюк І.В. 1008
МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Моца А.А., Олаг Н.К. 1025
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Намачинська Г.Я., Урда А.Р. 1037
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ІКТ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Нестеренко О.О., Єсіпова О.О., Семенов М.В. 1050
ІНЖЕНЕРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ ЯК КЛЮЧОВА ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ

Ніколаєску І.О., Бондар В.Г., Мариняка Р.А. 1060
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Новохатня Т.М. 1071
ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ MYENGLISHLAB З ВБУДОВАНИМ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТЕХНІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЯК ОДНОГО ЗІ СПОСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Овсяник В.О., Гончар К.Р. 1082
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ З ДИЗАЙНУ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ОСВІТИ

Онипченко О.І., Білозерова М.В., Онипченко І.П. 1092
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Павленко О.А. 1105
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКИХ ТА ЛІДЕРСЬКИХ НАВИЧОК ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ США

Петрова Л.О., Коростильов Г.Л., Петров І.В. 1115
ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ

Підопригора І.І. 1130
ЗДАТНІСТЬ СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВИХ ЛІДЕРІВ ВИРІШУВАТИ КОНФЛІКТИ

Посудієвська О.Р. 1148
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗГІДНО ПІДХОДУ CLIL

Профорук А.А., Профорук М.Ю. 1160
ПРОЄКТНА РОБОТА ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Радченко О.М. 1171
ПРО РОЗВИТОК ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Раструба Т.В., Заболотний І.П., Віхренко Т.С., Шпак Г.С., Гордєєва Т.О. 1182
ВОКАЛЬНО-ХОРОВЕ МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Саєнко Н.В. 1198
ІНТЕГРАЦІЯ СТИЛІСТИКИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В КУРС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ВИШІВ

Сергеєва В.Ф., Радченя І.В., Купіна І.О., Старікова Л.П., Донченко О.С. 1212
ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ТА ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

Скіцько О.І. 1228
ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Степанова Н.М., Литвин І.М., Басанська Т.І. 1241
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ СЕНДПЛЕЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

Тарнавська М.М. 1251
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДО ВИКЛАДАННЯ СУЧАСНОЇ СТАНДАРТНОЇ АРАБСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Теренко О.О. 1260
ІНТЕГРАТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗМІСТУ ОСВІТИ В АМЕРИКАНСЬКИХ ЖІНОЧИХ КОЛЕДЖАХ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Харцій О.М. 1267
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ТРИВОЖНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Хоменко В.В. 1279
ШЛЯХИ ТА ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Цибульська С.М. 1291
ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ЗМІН: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ

ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE) №10(28)2024

Bulletin of Science and Education

Чуян І.Л. 1307
СТРАТЕГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ БОРОТЬБИ З ДЕЗІНФОРМАЦІЄЮ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Шапран О.О., Сторожук С.С., Войтех К.Р. 1316
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: СТАН СПРАВ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Шемигон Н.Ю. 1329
НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ЗАДЛЯ ВТІЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Штанюк О.М., Хомик К.Б. 1342
АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Imanova Aytan Mustafa gizi 1352
DEVELOPMENT OF THE IDEA OF NATIONAL AWAKENING OF AZERBAIJAN (BASED ON THE PRIVATE ARCHIVE MATERIALS IN INSTITUTE OF MANUSCRIPTS OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF AZERBAIJAN)

Melnyk R.P. 1361
IDEOLOGY AND STRATEGIES OF ARMED STRUGGLE FOR UKRAINIAN STATEHOOD IN 1920–1939

Боровський А.А. 1371
ЗМІНИ У СТАТУСІ РЕЛІГІЙНИХ КОНФЕСІЙ У ЧАСИ НАЦІОНАЛЬНО - ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ 1917-1921 РОКІВ

Верезомська С.Ж., Каюн В.О., Голубчик Г.Д. 1387
РОЛЬ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В ПРОЦЕСІ КОНСТРУЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНЦІВ

Гетьманчук М.П. 1404
УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ СС НАЦИСТСЬКОЇ НІМЕЧЧИНИ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ВИСВІТЛЕННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ

Гончаренко О.М., Молоткіна В.К. 1417
КРАЄЗНАВЧА ТА ПАМ'ЯТКООХОРОННА РОБОТА НА КИЇВЩИНІ: 1920-1930-mi РР.

Дем'янчук А.Л. 1429
ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ТА ДЖЕРЕЛА ІНСПІРАЦІЙ В САКРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Ковальський С.В. 1443
ФРАНЦУЗЬКА РЕВОЛЮЦІЯ XVIII СТ.В РОБОТАХ ФРЕДЕРІКА ГАРРІСОНА (1831-1923)

Костишак В.І. 1453
ВПЛИВ ФЕСТИВАЛЮ «ЧЕРВОНА РУТА – 1989» НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ УКРАЇНЦІВ

Костючок П.Л., Борчук С.М., Адамович С.В. 1468
ПОЛІТИКА ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ В ДОСЛІДЖЕННЯХ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ (БРИТАНСЬКИЙ ДОСВІД): ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Місостов Т.Ю. 1480
ЩОДО ВНЕСКУ ПРОФЕСОРА М.Ф. СУМЦОВА В ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧЕ ВИВЧЕННЯ СУМЩИНИ

Півоварчук В.М. 1495
ВЕКТОРИ ВПЛИВУ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ (1939 – 1941 рр.)

Радіонова Л.О., Михайлова І.О. 1505
МІСТО В ІСТОРІЇ УРБАНІЗАЦІЇ

Силка О.З., Любовець О.М., Лановюк Л.П. 1519
ГОЛОДОМОР-ГЕНОЦИД 1932–1933 рр. НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ «СВОБОДА»

Синчак Б.А., Полумисна О.О., Житньок А.Р. 1530
МЕДІЙНА ВЗАЄМОДІЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНОЮ СПІЛЬНОТОЮ В УМОВАХ ВІЙНИ

Урсу Н.О., Гуцул І.А., Кліщ О.А. 1539
ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ НА ФОРМУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПАЛАЦОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА НА ХМЕЛЬНИЧИНІ У XVIII-XIX СТОЛІТТЯХ

Ферков О.В., Кліса К.І., Штерр Д.І. 1554
КАРОЙ МЕЙСАРОШ (1821-1890): ШТРИХИ ДО БІОГРАФІЇ ПРИЗАБУТОЇ Й ПЕРЕОСМИСЛЕНОЇ ПОСТАТІ КРАЄЗНАВЦЯ

УДК 37.016:811.111]:004

https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-10(28)-698-715

Бойко Яків Анатолійович кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова, 2, м. Умань, 20300, тел.: (04744) 34582, https//orcid.org/0000-0003-2285-0543

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОМП'ЮТЕРНА ПІДТРИМКА (CALL) У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТА ВИКЛИКИ

Анотація. Стаття розглядає важливість інтеграції технологій у сфері освіти, зокрема у викладанні іноземних мов, акцентуючи увагу на методі вивчення мови за допомогою комп'ютера (Computer-Assisted Language Learning). Під час застосування технологій у мовному класі було пройдено декілька етапів, від структурного CALL до комунікативного, інтегративного CALL і, нарешті, до спільного TELL (Technology-Enhanced Language Learning). Використання комп'ютерів в освітньому процесі здобула значну підтримку серед багатьох, хто вивчає іноземні мови останніми роками, спираючись на зростаючу доступність Інтернету, мультимедіа та новітніх технологій як дидактичних інструментів у класі. CALL доповнює традиційну педагогіку викладання іноземних мов, пропонуючи різноманітні віртуальні інструменти для вчителів і учнів, що сприяє більш персоналізованому, захопливому й мотиваційному навчальному процесу.

У статті наведено ряд досліджень, які підтверджують позитивний вплив CALL на формування та вдосконалення мовних навичок здобувачів освіти. Описано переваги використання методики CALL та поступову еволюцію технологій у процесі вивчення мов.

Варто також зазначити, що CALL сприяє розвитку навичок автономного навчання, оскільки учні несуть відповідальність за власний освітній процес через оцінювання та вибір технологічних засобів. Доступність і автентичність електронних ресурсів значно підвищують потенціал для створення значущих знань.

Використання TELL у процесі вивчення мови має значний вплив на результативність навчання, оскільки відбувається процес зменшення використання стаціонарних комп'ютерів та переходу до інших технологій як мобільні телефони, планшети та інші портативні пристрої.

Застосування сучасних технологій у рамках колаборативного навчання дозволяє оновити і диференціювати освітній процес, враховуючи

індивідуальні особливості учнів. Це також сприяє розвитку їхньої ініціативності та відповідальності, що, в свою чергу, оптимізує успішність навчання і мотивує їх до самостійного вивчення іноземної мови під керівництвом вчителя.

Узагальнюючи результати досліджень, можна стверджувати, що інтеграція цифрових технологій у викладання іноземних мов суттєво покращує результативність та якість навчального процесу, роблячи його більш доступним, ефективним і адаптивним до потреб сучасних учнів. Це стає можливим завдяки впровадженню сучасних навчальних інструментів як CALL, що сприяє покращенню педагогічної діяльності та формуванню мовних навичок у молодого покоління.

Ключові слова: цифрові технології, іноземні мови, інформаційно-комунікаційні технології, Інтернет, теорії навчання, CALL.

Boyko Yakiv Anatoliyovych Candidate of Pedagogic Sciences, Docent, Associate Professor at the Department of English Language and its Teaching Methods, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, St. Sadova, 2, Uman, 20300, tel.: (04744) 34582, https//orcid.org/0000-0003-2285-0543

DIGITAL TECHNOLOGIES AND COMPUTER-ASSISTED LANGUAGE LEARNING (CALL) IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION: DEVELOPMENT PATHS AND CHALLENGES

Abstract. The article discusses the importance of integrating technology in the field of education, particularly in foreign language teaching, emphasizing the method of language learning through computers (Computer-Assisted Language Learning, CALL). The application of technology in language classrooms has gone through several stages, from structural CALL to communicative, integrative CALL, and finally to collaborative TELL (Technology-Enhanced Language Learning). The use of computers in the educational process has gained significant support among many foreign language learners in recent years, relying on the growing availability of the Internet, multimedia, and cutting-edge technologies as didactic tools in the classroom. CALL complements traditional foreign language pedagogy by offering various virtual tools for teachers and students, which contributes to a more personalized, engaging, and motivational learning experience.

The article presents several studies that confirm the positive impact of CALL on the development and enhancement of learners' language skills. It describes the advantages of using the CALL methodology and the gradual evolution of technologies in the language learning process.

ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE) №10(28)2024

It is also worth noting that CALL promotes the development of autonomous learning skills, as students take responsibility for their own learning through assessment and the selection of technological tools. The availability and authenticity of electronic resources significantly enhance the potential for creating meaningful knowledge.

The use of TELL in the language learning process has a significant impact on learning outcomes, as there is a shift from the use of stationary computers to other technologies such as mobile phones, tablets, and other portable devices.

The application of modern technologies within the framework of collaborative learning allows for the renewal and differentiation of the educational process, taking into account the individual characteristics of students. This also fosters their initiative and responsibility, which, in turn, optimizes learning success and motivates them to independently study a foreign language under the guidance of a teacher.

In summary, research findings suggest that the integration of digital technologies into foreign language teaching significantly improves the effectiveness and quality of the learning process, making it more accessible, efficient, and adaptable to the needs of modern students. This is made possible through the implementation of contemporary learning tools like CALL, which enhances pedagogical activities and fosters language skills in the younger generation.

Keywords: digital technologies, foreign languages, information and communication technologies, Internet, learning theories, CALL.

Постановка проблеми. Процес навчання іноземних мов суттєво трансформувався в останні роки завдяки стрімкому розвитку цифрових технологій. З'явилися нові методи і ресурси, які роблять навчання більш інтерактивним і доступним. Використання онлайн-платформ, мобільних застосунків та відеоуроків відкриває нові можливості для учнів. Ці інструменти сприяють індивідуалізації навчального процесу, дозволяючи учням працювати в зручному для них темпі та режимі.

Використання комп'ютерних технологій у навчанні мов (CALL, Computer-Assisted Language Learning) відіграє важливу роль у сучасному освітньому процесі. CALL дозволяє інтегрувати різноманітні мультимедійні ресурси, такі як відео, аудіо та інтерактивні вправи, що сприяє глибшому розумінню матеріалу. Цей підхід забезпечує можливість автономної роботи учнів, що дозволяє їм адаптувати навчання під власні потреби і темп.

З іншого боку, важливо підкреслити, що традиційні методи навчання все ще мають своє місце. Поєднання старих і нових підходів може створити

оптимальні умови для навчання. Вчителі повинні постійно вдосконалювати свої навички, щоб відповідати вимогам часу. Безперервне професійне навчання стає необхідністю в умовах швидких змін.

Ефективність викладання іноземних мов залежить від здатності вчителів використовувати сучасні технології. Це вимога часу, яка вплине на якість підготовки фахівців. Лише через інтеграцію новітніх методів і традиційного підходу можна досягти максимальних результатів у навчанні. Підвищення рівня цифрової грамотності вчителів є критично важливим завданням для освітніх установ. Тільки так можна забезпечити якісну підготовку нових поколінь учнів, готових до викликів сучасного світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процес інформатизації суспільства та освіти відображено в педагогічній літературі як в Україні, так і за кордоном. Серед українських та зарубіжних вчених значний внесок у дослідження застосування цифрових технологій у процесі вивчення іноземних мов зробили дослідники О.І. Агапов, А.О. Кривошеєв, А.С. Ушаков та інші, які вивчали питання історичного розвитку різних видів інформаційних систем. Вітчизняні науковці, такі як В.П. Безпалько, В.Ю. Биков, Ю.Б. Брановський, М.Ю. Бухаркіна, Н.О. Вінер, О.В. Гравцов, Р.С. Гуревич, М.І. Жалдак, Ю.О. Жук, О.В. Кареліна, М.Ю. Кадемія, Т.В. Ломтєва, Є.Д. Патаракін, Є.С. Полат та інші, досліджували питання застосування цифрових технологій в освітньому процесі та вивченні мов. Науковці В.Е. Краснопольський, Л.І. Морська, Є.С. Полат, П.І. Сердюков та інші вивчають потенціал застосування цифрових технологій у процесі викладання іноземних мов.

Підкреслювали важливість застосування цифрових технологій у процесі вивчення іноземних мов у своїх наукових працях зарубіжні науковці, такі як R. Blake (Р. Блейк), M. Bonnett (М. Боннет), C.A. Chapelle (С.А. Шапелл), C. Crook (С. Крук), M.A.K Halliday (М.А.К. Галлідей), P. Hubbard (П. Габбард), U.O.H. Jung (У.О.Г. Юнг), J.P. Lantolf (Дж.П. Лантоф), R.W. Lawler (Р.В. Лоулер), M. Levy (М. Леві), B. MacGilchrist (Б. МакҐілкріст), K. Myers (К. Маєрс), J. Reed (Дж. Рід), M. Warschauer (М. Варшауер), D. Wolff (Д. Вольф) та інші.

Метою цієї статті є дослідження можливостей впровадження сучасних цифрових технологій у сферу вивчення іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Технології в сфері освіти охоплює різні педагогічні принципи та практики, зокрема навчання і конструювання. Перший підхід відповідає традиційному викладанню в класі, тоді як другий сприяє повному використанню потенціалу технологій, вимагаючи при цьому переосмислення та уточнення традиційного підходу, а також налагодження стосунків між вчителем і учнем. Дослідники Б. МакҐілкріст

(B. MacGilchrist) та ін. (1997) у своїй книзі «Інтелектуальна школа» («The Intelligent School») обговорюють «традиційну» модель навчання, яка розглядає його як «отримання знань», де учень виступає як пасивний учасник, а стиль навчання є формальним (біхевіористська традиція). Натомість «прогресивна» модель сприймає навчання як «відкриття», де учень є активним учасником, а стиль навчання – неформальним (когнітивні, гуманістичні та соціально інтеракційні традиції) [12, С. 20].

Традиційна роль вчителя полягає в представленні підготовленої інформації та організації навчального процесу. Однак навчання за допомогою технологій відрізняється тим, що технології можуть виконувати ролі як ведучого, так і організатора. Вважається, що навчання відбувається шляхом осмислення знань, які особа отримує та з якими вона взаємодіє через розумові процеси і/або взаємодію з іншими учасниками. Інтеграція технологій в освітній процес, укорінена в загальних теоріях навчання, таких як біхевіоризм і конструктивізм, розвивалася від концепції «технології як наставника» до «технології як інструменту» [11].

Існує ряд спроб описати розвиток CALL (Computer-Assisted Language Learning), зокрема в працях Р. Сандерс (R. Sanders), М. Леві (M. Levy), С.А. Шапелл (C.A. Chapelle), С. Бакс (S. Bax), M. Warschauer (M. Варшауер та Д. Хілі (D. Healey). Проте, згідно з новітньою історіографією, С. Бакс стверджує, що праця М. Варшауера і Д. Хілі [15] є «єдиною суттєвою, систематичною спробою проаналізувати і зрозуміти історію CALL у чомусь більшому, ніж у формі «фактичних» даних» [1, С. 14]. В історії комп'ютеризованого викладання мов можна виділити три основні теоретичні течії: біхевіоризм/структурний підхід (структурний CALL: 1970-1980-ті роки), когнітивний/конструктивістський підхід (комунікативний CALL: 1980-1990-ті роки) та соціально-когнітивний підхід (інтегративний CALL: кінець XX ст. - початок XXI ст.) [14].

У сучасну епоху Веб 2.0 ми стикаємося з необхідністю переосмислення цих трьох фаз CALL. З'являються різні думки, які пропонують перейти від CALL до TELL (Technology-Enhanced Language Learning) або MALL (Mobile-Assisted Language Learning). Цей рух є логічним, оскільки ми все менше покладаємося на стаціонарні комп'ютери і все більше на різні технології, такі як мобільні телефони, ігрові приставки та інші портативні пристрої. У цьому контексті TELL виглядає більш доречним, оскільки охоплює всі типи технологічних інструментів і застосунків, починаючи від автономних комп'ютерів і закінчуючи мобільними пристроями та онлайн-середовищами.

Крім того, технології розглядаються як невід'ємна частина освітнього процесу, що покращує досвід учнів, а не як просте доповнення до нього.

Дослідники М. Варшауер (M. Warschauer) та Д. Хілі (D. Healey) вважають, що біхевіористський CALL (Computer-Assisted Language Learning) «започатковано у 1950-х роках і реалізовано у 1960-х і 1970-х» [15, С. 57]. Науковець П. Дельклок (P. Delcloque) підкреслює, що біхевіористський CALL виник у 1960-х роках на тлі популярності аудіолінгвального методу. Натомість М. Варшауер [14] пропонує іншу часову шкалу, обмежуючи біхевіористський CALL періодом з 1970-х до 1980-х років.

Теорії, що лежать в основі біхевіористського CALL, базуються на структурному підході до мови та біхевіористській теорії навчання. Теоретики, такі як Чарльз Фріс і Роберт Ладо, розглядають мову як систему зі стабільними елементами та внутрішніми правилами, акцентуючи увагу на аналізі мовних структур і вправах. Під впливом біхевіористів структурна перспектива трактує вивчення мови як процес «стимул – реакція – консолідація», або як відомий підхід «drill-and-practice» (тренуй і практикуй), в якому учні освоюють мовні правила шляхом постійної імітації та механічних вправ. Основна передумова цього методу полягає в тому, що чим більше вправ отримують учні, тим швидше засвоюють мову. Цей тип навчання, що використовує комп'ютери, також називається CAI (computer-assisted instruction – навчання за допомогою комп'ютера).

Технологічні застосування в біхевіористській традиції зазвичай слідують певній навчальній моделі. Навчання розбивається на послідовну серію невеликих кроків, кожен з яких охоплює частину предметної області або навички. Комп'ютерні програми моделюють роль вчителя, надаючи інформацію або парадигми, які здобувач освіти може «відпрацьовувати і практикувати», з подальшим наданням зворотного зв'язку. Важливо, що контроль над навчанням перебуває в руках розробника програми, а не того, хто навчається, хоча іноді реалізуються індивідуальні налаштування. Цей тип CALL використовувався як доповнення до основного викладання мови. Фахівець у галузі цифрових технологій М. Варшауер виділяє кілька обґрунтувань цих програм:

- Повторення одного і того ж матеріалу є корисним або навіть необхідним для навчання.
- Комп'ютер ідеально підходить для проведення повторних тренувань, оскільки не має проблеми з повторним представленням одного і того ж матеріалу та може забезпечити неупереджений зворотний зв'язок.
- Комп'ютер може подавати матеріал індивідуально, дозволяючи учням рухатися у власному темпі і звільняючи навчальний час для інших видів діяльності (с. 4).

Дослідник С. Бакс стверджує, що біхевіористський CALL є «найбільш правдоподібним» [1, С. 16] і що «тренуй і вбивай» (учні вивчають мову та

опановують її правила за допомогою постійного наслідування та механічних вправ, щоб сформувати власні звички у її використанні) є тим, що найбільше потрібно учням, оскільки комп'ютери «чудово розуміють, що від них вимагається під час складання іспитів» [8, С. 14]. С. Крук зазначає, що вчителі можуть знаходити цей метод привабливим, оскільки вважають, що він важливий, а «надання необхідних можливостей – не найлегша і не найвдячніша частина їхньої відповідальності» [5, С. 14]. Хоча біхевіоризм дискредитований у загальній освіті за нездатність пояснити всі види навчання та ігнорування активності мозку, він все ще має своє місце у вивченні мови, зокрема для засвоєння лексики та граматичних морфем. Дослідження показують, що на початковому рівні відтворення є більш важливим, ніж побудова знань, оскільки граматичні вправи допомагають учням зміцнити базові знання.

Експерти у сфері інформаційно-комунікаційних технологій П. Габбард (P. Hubbard) і С.Б. Сіскін (C.B. Siskin) зауважують, що біхевіористський CALL (або комп'ютер як репетитор) все ще «надзвичайно виправданий», пропонуючи деякі перспективні сфери, в яких навчальний CALL може бути корисним [7, С. 452]. Це пояснює, чому біхевіористські технологічні інструменти все ще активно використовуються в мовних класах сьогодні.

Однак існують певні проблеми з програмним забезпеченням «тренувально-практичного характеру». Наприклад, це може призвести до формування «пасивного менталітету», який шукає лише «правильні» відповіді, що, у свою чергу, пригнічує мотивацію учнів досліджувати глибинні причини або надавати відповіді, які відрізняються від стандартних [3, С. 157-158). З технічної точки зору, важко розробити «індивідуалізовані завдання та запитання», які б відповідали змінним потребам конкретних учнів, а також забезпечити конструктивний зворотний зв'язок [5, С. 12].

Основою програмного забезпечення для «тренувань і практики» є модель комп'ютера як репетитора. Вчений Д. Вольф (D. Wolff) [16, С. 127] у своєму огляді концепції М. Леві [11] щодо ролі комп'ютера у навчанні вказує, що біхевіористська модель CALL не має актуальності, і, отже, єдиною виправданою роллю комп'ютера в процесі вивчення мови є роль інструмента. Інші дослідження вказують на те, що така практика не суттєво сприяє покращенню лінгвістичних здібностей учнів у створенні граматично правильних висловлювань.

Науковці М. Варшауер та Д. Хілі [15] стверджують, що комунікативний CALL «виник наприкінці 1970-х та на початку 1980-х років», проте пізніше зазначається, що його розвиток датується 1980-ми та 1990-ми роками [14]. Хоча важко встановити чітку межу між біхевіористським CALL і комунікативним CALL, широко визнано, що біхевіористський

CALL здебільшого поступився місцем вимогам комунікативної компетентності, які стали пріоритетними наприкінці 1970-х і на початку 1980-х років. Комунікативний CALL переважно базується на двох теоріях навчання: теорії когнітивного навчання та когнітивному конструктивізмі. Когнітивна перспектива навчання розглядає учня не як пасивного реципієнта, а як активного учасника процесу навчання. Обробка інформації та когнітивний конструктивізм — це дві різні школи мислення. Обробка інформації, що випливає з когнітивної теорії, пояснює, як формується поведінка людини з точки зору функціонування мозку під час отримання, зберігання та обробки інформації, тоді як конструктивізм стосується способів, за допомогою яких особистість конструює знання та факти або розвиває навички. Когнітивний конструктивізм акцентує увагу на особистому досвіді, а конструктивісти стверджують, що «не існує незалежної від людини реальності». Реальність завжди створюється людиною і, таким чином, існує лише суб'єктивно в її свідомості» [16, С. 18]. Як обговорювалося раніше, вчений Жан Піаже запропонував етапи когнітивного розвитку, стверджуючи, що пізнання розвивається від використання базових відчуттів до більш складних, зокрема абстрактного мислення.

Дослідники Ноам Хомський та Стівен Крашен є представниками когнітивної точки зору, які вважають, що наслідування та формування мовних звичок не можуть бути основою засвоєння мови, оскільки мова побудована на когнітивних знаннях у взаємодії зі зрозумілою, осмисленою мовою під час навчання. Вони підкреслюють, що вивчення мови є індивідуальним психолінгвістичним актом. Лише після аналізу, судження, висновку та дедукції мовного матеріалу учні можуть сформувати набір особистих мовних систем для досягнення ефективного спілкування. Під час вивчення мови надання великої кількості зрозумілих вхідних даних є життєво важливим, оскільки це становить основу пізнання та формування мовних навичок. Комп’ютер призначений для полегшення вивчення мови та надає учням максимальну кількість можливостей ознайомитися з нею в змістовному контексті та сформувати власні індивідуальні знання. Учні можуть контролювати програму, освітній процес, темп навчання та зміст відповідно до своїх індивідуальних потреб. Вони перебувають у змодельованому мікромовному світі, де можуть аналізувати матеріал, вирішувати проблеми, підтверджувати гіпотези та відновлювати розуміння. Програмне забезпечення для мультимедійного моделювання дозволяє учням потрапити в комп’ютеризоване навчальне середовище, де відбувається знайомство з мовою та культурою в значущому аудіовізуальному контексті, що сприяє досягненню комунікативної компетентності.

З теорією когнітивного навчання пов'язаний інтелектуальний CALL, який надає учням можливість брати участь у навчанні мови: наприклад, інтелектуальні засоби перевірки граматики (intelligent grammar checkers, IGC), які виконують аналіз письмових робіт здобувачів освіти для виявлення помилок, та інтелектуальні системи навчання (intelligent tutoring systems, ITS), які поєднують досвід вирішення проблем і мотивацію навчання із відкриттям з ефективним керівництвом взаємодії з вчителями. Порівняно з CAI, ITS вимагають, щоб комп'ютеризований репетитор навчав окремих учнів конкретним областям знань. Ключовою характеристикою для проєктування ITS є те, що потрібні чотири типи знань: предметні знання, знання учня, знання технології та педагогічні знання. Незважаючи на наявність інструментів для розробки, які дозволяють вчителям створювати власні навчальні програми, їм досі важко адаптувати їх відповідно до потреб здобувачів освіти. У CALL у такій перспективі граматику викладають неявно, а мовою маніпулюють, а не просто копіюють.

«Мікросвіти» спочатку були запропоновані математиком, дослідником і педагогом С. Пейпертом як середовища, що постачають «прості, конкретні моделі важливих речей, ідей та їхніх взаємозв'язків», щоб допомогти дітям працювати творчо і отримувати «потужне автентичне знання» [10, С. x]. Мікросвіти для навчання мови забезпечують значущий контекст для тих, хто її вивчає, щоб експериментувати, використовуючи її як інструмент для вирішення проблем. Це дозволяє неявно вивчати мову, коли учень проводить цілеспрямований експеримент у деяких предметних областях, використовуючи «іноземну» мову для надання інструкцій, проведення досліджень, фіксації спостережень та обговорення результатів. За словами С.А. Шапель, «Інтелектуальні мікросвіти є партнерами для розмови з учнями на певну тему». Ці програми використовують методи представлення знань і обробки природної мови для трансформації комп'ютерів таким чином, щоб спілкування з ними «міг бути природним процесом… як вивчення французької мови та проживання у Франції» [4, С. 60]. При проєктуванні діяльності мікросвіту необхідно враховувати три принципи:

• неявний зворотний зв'язок, який вважається більш ефективним, ніж явний, у сприянні індивідуальному навчанню;

• перенавчання через внутрішню винагороду, що дозволяє багаторазову практику шляхом внутрішньої мотивації учнів;

• адаптивна послідовність, яка забезпечує індивідуалізацію навчання з урахуванням конкретних проблем учнів.

Варто зазначити, що «комунікативний CALL» [15] не є тим самим поняттям, що «комунікативний», який використовується в методиках

навчання мови, навіть якщо критерії «комунікативності» мають загальний комунікативний відтінок. Це поняття позбавлене основних характеристик комунікативного підходу, що дозволяє учням навчитися найкраще спілкуватися через сам процес спілкування. Дослідник С. Бакс ставить під сумнів, чи є комунікативний CALL взагалі комунікативним «у будь-який значущий спосіб», оскільки йому бракує «центральних особливостей людського спілкування та взаємодії» [1, С. 18]. Науковець Бакс описує та критикує три основні «моделі» використання комп'ютера, стверджуючи, що комп'ютер як модель репетитора забезпечує дуже обмежене спілкування з учнем; комп'ютер як стимул не розглядається як відмінна риса комунікативного CALL, незважаючи на його здатність сприяти цінним комунікаціям, які також можуть бути досягнуті іншими засобами; комп'ютер як робоча конячка/інструмент також не має чітких характеристик CLT (Communicative Language Teaching) — це методика навчання іноземних мов, яка акцентує увагу на розвитку комунікативних навичок учнів, оскільки використовується переважно для аналізу та маніпуляції мовою, а не для передачі ідей. Досліджуючи «фактичну практику» CALL між 1980 і 1990 роками у двох основних аспектах спілкування – говорінні та слуханні – У.О.Г. Юнг зазначає, що твердження С. Бакса про те, що «комунікативний CALL у 1980-х роках взагалі ніколи не був комунікативним», є вірним [1, С. 18]. Науковець У.О.Г. Юнг далі припускає, що цей період слід назвати «постбіхевіористським», оскільки це була експериментальна фаза, коли вчителі намагалися презентувати суть мовлення за допомогою програмного забезпечення, яке, по суті, було глухонімим [8, С. 9].

Існує різниця в часовому масштабі інтегративного CALL, починаючи з робіт М. Варшауера та Д. Хілі [15] та закінчуючи М. Варшауером [14]. Теорія інтегративного CALL ґрунтується на соціально-когнітивних поглядах на навчання, або соціальному конструктивізмі. Вивчення мови реалізується через обговорення значення в діалогах, що використовують цільову мову в реальному світі. Це підкреслює важливість контексту навчання особистості в соціокультурному середовищі та ідею, що здобувачі створюють власні знання.

Як зазначалося раніше, найвідомішим послідовником цієї парадигми навчання є психолог Лев Виготський, який започаткував соціокультурний підхід, в якому соціальний досвід — спілкування та обмін ідеями в громаді — вважається критично важливим для інтерналізації знань. Теоретик Виготський стверджує, що люди використовують символічні інструменти, такі як мова, «для опосередкування та регулювання наших стосунків з іншими та з самими собою, що змінює природу цих стосунків» [9, С. 1]. З

його точки зору, роль психології полягає в розумінні того, як соціальна та розумова діяльність організована за допомогою символічних інструментів, серед яких основним є мова. Це означає, що люди формулюють плани, розробляють завдання або визначають кроки для вирішення проблеми за допомогою мови.

Дослідник Л. Виготський наголошує на важливості мови у взаємодії учнів. Він вважає, що навчання відбувається через спільну розмову та залучення до контекстуалізованих соціокультурних середовищ, переходячи від міжментальної до інтраментальної діяльності. Науковець Л. Виготський підкреслює «транзакційну» природу навчання: воно відбувається спочатку через взаємодію з іншими, а потім через інтерналізацію. У цьому процесі мова використовується для прояснення та осмислення нових знань через обговорення. Він також наголошував, що соціальний процес навчання створює міст, який перетинає зону найближчого розвитку (ЗНР) учнів. Присутність «досвідченого знавця», наприклад, батьків або вчителя, є життєво важливою для розвитку ЗНР здобувача освіти. Особистість не може функціонувати самостійно, але може досягти бажаного результату за умови належного «скаффолдингу», який пропонують інші.

У вивченні мови однаково важливими є зовнішні стимули та внутрішня когнітивна здатність. Знавець у галузі функціональної лінгвістики М.А.К. Галлідей (M.A.K Halliday) [6] вказує на те, що мова є соціально-когнітивним феноменом, а не системою, що існує лише в мозку людини. Вивчення мови розглядається як процес учнівства або соціалізації в певних дискурсивних спільнотах. Метою вивчення мови є спілкування, тому процес комунікації є так само важливим, як і мовні продукти. Учням необхідно надати максимальні можливості для участі у справжніх соціальних взаємодіях; вони повинні отримати не лише граматичні структури та зрозумілі введення, а й навчитися «реальному» спілкуванню, в якому вони братимуть участь у суспільстві. У процесі навчання учні мають виконувати автентичні завдання та проєкти у співпраці з іншими, одночасно вивчаючи зміст і мову.

З точки зору соціального конструктивізму, комп'ютер виконує не лише функцію енциклопедії або терплячого порадника, а також є засобом спілкування та платформою для публікації робіт. Організація стилю викладання і навчання з використанням технологій у цей період значно звільнена від обмежень за часом і місцем. Ідея полягає в тому, що учні можуть навчатися в будь-якому місці та в будь-який час. Інтернет можна розглядати як яскравий приклад соціально-когнітивного підходу до вивчення та викладання мови, що пояснює новий ентузіазм щодо використання технологій у мовних класах. Технологія також має посередницький

потенціал у контексті концепцій Л. Виготського, виконуючи роль опори для учнів у процесі навчання через співпрацю.

В інтегративному підході CALL, заснованому на завданнях, проєктах і контенті, намагаються інтегрувати здобувачів освіти до автентичного середовища, залучаючи різні навички у вивченні та використанні мови. «Здобувачі освіти навчаються залучати різноманітні технологічні інструменти як безперервний процес вивчення та використання мови, а не просто відвідують комп'ютерну лабораторію раз на тиждень для виконання окремих вправ» [15, С. 59]. WebQuest є ще одним прикладом інтегративного використання CALL, який забезпечує дослідницькі завдання, що включають вирішення проблем за допомогою онлайн-ресурсів та колаборативної роботи.

Завдяки «інтегративним» характеристикам комп'ютерних технологій у процесі вивчення мови інтегративний CALL значно розвиває автономію учнів, оскільки вони несуть відповідальність за власне навчання через оцінювання та вибір технологічних засобів. Доступність і автентичність електронних ресурсів значно підвищують потенціал для створення значущих знань. Водночас для вчителів важливо розуміти, як використання технологій впливає на взаємодію між «вчителем-учнем» та «учнем-учнем».

CMC (Computer-Mediated Communication) — комунікація, опосередкована комп'ютером, зосереджується на специфічній сфері дослідження. CMC має кілька ключових особливостей, серед яких основними є можливість учнів контролювати власне навчання та займати активну позицію. Попередні дослідження в цій галузі зосереджувалися на обговоренні значення, розглядаючи інтеракціоністську точку зору на оволодіння другою мовою, щоб заохотити учнів менше уваги приділяти мовній формі [2]. Останні розробки в CMC дозволяють вчителям пропонувати колаборативне навчання через Інтернет.

Як синхронний CMC (SCMC), так і асинхронний CMC (ACMC) виявляються ефективними для навчання комунікативним навичкам. Вважається, що порівняно з ACMC (наприклад, онлайн-форуми), SCMC (наприклад, текстовий чат) надає більше можливостей і забезпечує учасникам більшу соціальну присутність, оскільки створює середовище, подібне до спілкування віч-на-віч. У такому середовищі учні можуть адаптуватися один до одного, змінюючи аспекти своєї комунікаційної поведінки, такі як швидкість відповіді та вибір зрозумілих слів [2].

Спочатку більшість проєктів CMC відбувалися в одному класі та використовували синхронні форми (такі як MOO і чат). Дослідження фокусувалися на ставленнях і мотивації учнів, порівнюючи взаємодію в Інтернеті зі середовищем віч-на-віч та лінгвістичними описами онлайн-

дискурсу. Оскільки дослідження СМС широко охоплюють інтеракціоністський вимір вивчення другої мови, у багатьох з них використовувалися квазі-експериментальні проєкти та аналіз дискурсу для документування використання і засвоєння певних мовних форм. Однак останнім часом все більше досліджень зосереджується на соціальних аспектах СМС.

Двадцять перше століття пережило бурхливий розвиток технологій та зростання у їх використанні. Користувачі цього століття, зокрема «мобільне покоління», зросли в епоху цифрових технологій і сприймають їх як невід'ємну частину свого життя. Вони проводять більше часу із мобільними пристроями, маючи досвід мобільного навчання, а не лише традиційного навчання з підручниками. Це змінює підходи до навчання, оскільки підростаюче покоління активно займаються пошуком, читанням, перевіркою, автентифікацією, співпрацею та впорядкуванням інформації.

З точки зору парадигми навчання спостерігається чіткий рух від когнітивної до соціальної орієнтації, від класної кімнати до натуралістичного середовища, від метафори навчання до метафори участі, від навчання другої іноземної мови до її використання та від індивідуального навчання до колективного (наприклад, навчання на основі проєкту, дослідження чи завдань). Згідно з цими змінами, вивчення мови інтегрується в процес спільного конструювання знань, де мова служить засобом для створення знань, дослідження та вирішення проблем.

Телекомунікаційна співпраця є яскравим прикладом співпраці в TELL (Technology-Enhanced Language Learning). Вона передбачає освітню онлайн співпрацю між учнями, які вивчають мову. Хоча дистанційна взаємодія зосереджена на вивченні цільової мови, її соціальний характер стає дедалі важливішим. Традиційно проєкти дистанційної співпраці відбувалися між школами та університетами, але останнім часом вони розширилися, включаючи багатокористувацькі онлайн-ігри.

Дослідження телеспівробітництва акцентують увагу не лише на лінгвістичних досягненнях, а й на міжкультурному навчанні та підвищенні міжкультурної обізнаності. Існують суперечливі результати щодо ефективності дистанційної співпраці: деякі дослідження стверджують, що вона забезпечує мотиваційні можливості для мовної практики та розвитку міжкультурної обізнаності, в той час як інші вказують на те, що така співпраця не завжди веде до культурного розуміння.

На досвід учнів і їхніх досягнень в культурному розумінні впливають багато факторів, зокрема знання мови та способи взаємодії. Використання інструментів і програм Web 2.0 також сприяє співпраці. Технології Web 2.0, які ґрунтуються на соціальному конструктивізмі, використовуються як соціальні інструменти, оскільки їх основними атрибутами є можливості

участі, обміну інформацією, спілкування та співпраці. На відміну від інформаційно-орієнтованого Web 1.0, Web 2.0 зосереджується на комунікативних мережах, адже сайти Web 2.0 в основному стосуються спільноти. Приклади інструментів Web 2.0 включають блоги, мікроблоги, вікі, Twitter, Facebook, соціальні мережі та віртуальні світи, зокрема Second Life. Найбільш часто досліджуваними технологіями Web 2.0 є блоги та вікі.

Колаборативне навчання з використанням цифрових технологій передбачає спільну роботу учасників, що сприяє поглибленню знань у різних предметах та розвитку важливих соціальних навичок. Групові проєкти з інтеграцією цифрових ресурсів, таких як онлайн-дошки або спільні платформи для редагування документів, дозволяють учням взаємодіяти в режимі реального часу, обговорювати ідеї та разом розв'язувати завдання. Мозковий штурм, проведений через цифрові платформи, розвиває вміння швидко генерувати ідеї та використовувати різні інструменти для візуалізації інформації, що допомагає глибше засвоїти матеріал.

Онлайн-форуми та чати на навчальних платформах дають змогу підростаючому поколінню обмінюватися думками, ставити запитання та підтримувати одне одного поза аудиторією, що підвищує їхню залученість і мотивацію. Віртуальні платформи для спільного редагування, такі як Google Docs, дозволяють учасникам коментувати роботу одне одного та розвивати навички конструктивного зворотного зв'язку. Відеоконференції, інтегровані в освітній процес, допомагають учням проводити дискусії на відстані, включаючи учасників із різних культур і регіонів, що збагачує навчальний досвід та розвиває навички міжкультурної комунікації.

Цифрові технології дозволяють зробити дискусійні групи більш інтерактивними через обмін медіафайлами, інтерактивними презентаціями та спільними нотатками, що полегшує розуміння складного матеріалу. Інструменти віртуальної реальності також залучають молоде покоління у практичний вимір, де вони працюють над спільними завданнями, що розвиває здатність адаптуватися до різних ситуацій. Вчитель, у свою чергу, модерує процес, надає підтримку, а цифрові інструменти дозволяють ефективніше контролювати успішність. Колаборативне навчання з цифровими технологіями стає потужним підходом, який не лише підвищує ефективність засвоєння знань, але й готує наступне покоління до роботи в команді у сучасному цифровому світі. Отже, до основних інструментів колаборативного навчання у процесі вивчення іноземних мов за допомогою цифрових технологій відносимо:

1. Google Apps for Education: застосовує інструменти, такі як Google Docs і календар, що полегшують співпрацю між здобувачами освіти та вчителями.

2. Twitter: використовується для проведення обговорень у класі, що перетворює звичайні дискусії на захоплюючі взаємодії.
3. YouTube: служить мотиватором під час навчання, дозволяючи учням спільно створювати і поширювати відео.
4. WordPress: платформа для створення класного блогу, що заохочує участь усіх учнів, сприяє критичному мисленню та обміну ідеями.
5. Wikispaces Classroom: соціальна платформа, що дозволяє вчителям і учням спілкуватися та працювати над проєктами, з можливістю оцінювання внеску учнів у реальному часі.
6. Facebook: чудовий інструмент для співпраці, де здобувачі освіти об'єднуються в групи для роботи над проєктами та діляться ідеями.

TELL (Technology-Enhanced Language Learning) — це підхід до вивчення мов, який використовує технології для підтримки та покращення освітнього процесу. Цей метод інтегрує цифрові ресурси, такі як мультимедійні програми, мобільні застосунки, онлайн-платформи та інструменти штучного інтелекту, що робить навчання більш інтерактивним і доступним. TELL сприяє не лише засвоєнню мовних знань, але й розвитку навичок самоосвіти та самоконтролю, оскільки учні можуть навчатися в індивідуальному темпі. Завдяки TELL учні отримують доступ до широкого спектра автентичних матеріалів, можливості спілкування з носіями мови та забезпечуються адаптивним зворотним зв'язком, що сприяє більш глибокому залученню до мовного середовища. До основних характеристик колаборативного TELL відносимо наступні:

- Спільна робота: здобувачі освіти підтримують один одного у процесі дослідження, навчання базується на співпраці.
- Різноманіття знань: визнання того, що знання можуть мати різні форми та стандарти.
- Критичне мислення: учні заохочуються до розширення меж та виклику традиційним поглядам.
- Групове навчання: більше уваги приділяється колективній пізнавальній діяльності.
- Гнучкість: навчання не обмежене місцем і часом.
- Роль вчителя: вчитель залишається важливим наставником у процесі навчання.
- Онлайн-дискурс: використання цифрових платформ для спілкування.
- Культурне збагачення: поєднання різних культур, мов і медіа в навчанні.

Останніми роками TELL активно інтегрує мобільне навчання (m-learning), що перетворює мобільність на центральний аспект освітнього процесу. Ця концепція охоплює не лише мобільні пристрої, а й самих учнів, які використовують їх у навчанні.

Також необхідно зазначити деякі ключові аспекти мобільного навчання:

• Ситуативне навчання: мобільні пристрої дозволяють учням перетворювати реальні контексти на навчальні ситуації, змінюючи свій досвід через активні дії.

• Створення контексту: учні формують унікальні навчальні контексти, що змінюють сам освітній процес.

Висновок. Використання технологій у мовному класі пройшло кілька етапів, від структурного CALL до комунікативного, інтегративного CALL і, нарешті, до спільного TELL. Залучення технологій у вивченні мови реалізується в різних формах.

CALL (Computer-Assisted Language Learning) — це методика, що використовує комп'ютерні технології для сприяння вивченню мов, яка постійно розширює свої можливості завдяки розвитку цифрових засобів. Спершу CALL був обмежений програмним забезпеченням для вправ та тренувань, але сьогодні він охоплює ноутбуки, планшети, цифрові помічники, Інтернет, локальні мережі, віртуальну та доповнену реальність. Ідея CALL полягає у створенні середовища, де технології не замінюють викладання, а слугують інструментом для розширення можливостей учнів. Це дозволяє підтримувати інтерактивність, мотивувати здобувачів освіти та адаптувати навчання до їхніх індивідуальних потреб.

Основна мета CALL — покращити якість навчання мови, допомогти учням досягти вищого рівня розуміння та ефективності у спілкуванні. Завдяки підтримці з боку різних наукових галузей — лінгвістики, психології та комп'ютерних наук — CALL пропонує педагогічні рішення, що забезпечують гнучкість та індивідуальний підхід. Зрештою, CALL робить процес навчання мовам більш доступним і стимулює розвиток необхідних навичок для ефективної комунікації у сучасному світі.

У своїй еволюції CALL включив кілька підходів і нових термінів, таких як CELL (комп'ютерне вивчення мови) і TELL (вивчення мови з використанням технологій). CALL також піддається структуризації за різними критеріями: діяльностями учнів (вправи, посібники, обробка текстів), середовищем (вдома, в офісі чи школі) або науковою філософією (біхевіоризм, комунікативний підхід, інтегративна методика). Вчителі, що працюють у сфері CALL, прагнуть уникати техноцентризму, розглядаючи технології як засіб, а не як самоціль. Вони враховують різноманітність навчальних потреб і створюють заняття, які сприяють продуктивній взаємодії.

Перехід від CALL (Computer-Assisted Language Learning) до TELL (Technology-Enhanced Language Learning) відображає еволюцію підходів у викладанні мов. У той час як CALL зосереджувався переважно на використ-

танні комп'ютерних програм для навчання, TELL розширює цей підхід, включаючи різноманітні технології, такі як мобільні додатки та онлайн-платформи. TELL акцентує увагу на інтерактивності та колаборації, дозволяючи учням працювати разом у віртуальних середовищах. Цей перехід сприяє більшій персоналізації навчання, оскільки технології адаптуються до індивідуальних потреб учнів. Загалом, TELL пропонує більш комплексний підхід до вивчення мови, що відповідає вимогам сучасних учнів.

Кожен новий етап розвитку технологій не замінює попередні, а доповнює його, тобто відбувається процес безперервності технологічних форм. Сучасне використання комп'ютерів і технологій у мовному класі інтегрує всі вищезазначені форми, а вчителі використовують різноманітні технології для покращення освітнього процесу.

Перспективи подальшого вивчення. У подальших розвідках передбачається дослідження особливостей вивчення іноземних мов за допомогою технологій у сфері освіти в різних країнах світу та доцільність їх застосування на різних етапах навчання.

Література:

1. Bax S. CALL—Past, present and future. *System*. 2003. 31(1). P. 13–28.
2. Blake R. Computer mediated communication: a window on L2 Spanish interlanguage. *Language Learning and Technology*. 2000. 40(1). P. 120–136.
3. Bonnett M. Computers in the classroom: some value issues. Information Technology and Authentic Learning. A. McFarlane (ed.). 1997. London: Routledge. P. 145–159.
4. Chapelle C. A. Using intelligent computer-assisted language learning. *Computers and the Humanities*. 1989. 23(1). P. 59–70.
5. Crook C. Computers and the Collaborative Experience of Learning. 1994. London, New York: Routledge. 261 p.
6. Halliday M. A. K. Towards a language-based theory of learning. *Linguistics and Education*. 1993. 5(2). P. 93–116.
7. Hubbard P. & Siskin C. B. Another look at tutorial CALL. *ReCALL*. 2004. 16(2). P. 448–461.
8. Jung U. O. H. CALL: past, present and future—a bibliometric approach. *ReCALL*. 2005. 17(1). P. 4–17.
9. Lantolf J. P. Introducing sociocultural theory. *Sociocultural Theory and Second Language Learning*. J. P. Lantolf (ed.). 2000. Oxford: Oxford University Press. P. 1–26.
10. Lawler R. W. & Yazdani M. Artificial Intelligence and Education. 1987. Norwood, NJ: Ablex Publishing. 200 p.
11. Levy M. Computer Assisted Language Learning: Context and Conceptualization. 1997. Oxford: Clarendon Press.310 p.
12. MacGilchrist B., Myers K. and Reed J. The Intelligent School. 1997. London: Paul. 139 p.
13. Warschauer M. Computer-assisted language learning: an introduction. Multimedia Language Teaching. S. Fotos (ed.). 1996. Tokyo: Logos. P. 3–20.

14. Warschauer M. Technological change and the future of CALL. *New Perspectives on CALL for Second and Foreign Language Classrooms*. Fotos and C. Brown (eds). 2004. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. P. 15–25.

15. Warschauer M. & Healey D. Computers and language learning: an overview. 1998. *Language Teaching*. 31. P. 57–71.

16. Wolff D. Computers as cognitive tools in the language classroom. New Technologies in Language Learning and Teaching. A.-K. Korsvold and B. Rüschoff (eds). Education Committee: Council for Cultural Co-operation. 1997. Strasbourg: Council of Europe Publishing. P. 17–26.

References:

1. Bax, S. (2003b) CALL—Past, present and future. System, 31(1), 13–28.

2. Blake, R. (2000) Computer mediated communication: a window on L2 Spanish interlanguage. Language Learning and Technology, 40(1), 120–136.

3. Bonnett, M. (1997) Computers in the classroom: some value issues, in A. McFarlane (ed.), Information Technology and Authentic Learning (pp. 145–159). London: Routledge.

4. Chapelle, C. A. (1989) Using intelligent computer-assisted language learning. Computers and the Humanities, 23(1), 59–70.

5. Crook, C. (1994) Computers and the Collaborative Experience of Learning. London, New York: Routledge.

6. Halliday, M. A. K. (1993) Towards a language-based theory of learning. Linguistics and Education, 5(2), 93–116.

7. Hubbard, P. & Siskin, C. B. (2004) Another look at tutorial CALL. ReCALL, 16(2), 448–461.

8. Jung, U. O. H. (2005) CALL: past, present and future—a bibliometric approach. ReCALL, 17(1), 4–17.

9. Lantolf, J. P. (2000) Introducing sociocultural theory, in J. P. Lantolf (ed.), Sociocultural Theory and Second Language Learning (pp. 1–26). Oxford: Oxford University Press.

10. Lawler, R. W. & Yazdani, M. (1987) Artificial Intelligence and Education. Norwood, NJ: Ablex Publishing.

11. Levy, M. (1997) Computer Assisted Language Learning: Context and Conceptualization. Oxford: Clarendon Press.

12. MacGilchrist, B., Myers, K. and Reed, J. (1997) The Intelligent School. London: Paul

13. Warschauer, M. (1996). Computer-assisted language learning: an introduction, in S. Fotos (ed.), Multimedia Language Teaching (pp. 3–20). Tokyo: Logos.

14. Warschauer, M. (2004). Technological change and the future of CALL, in S. Fotos and C. Brown (eds), New Perspectives on CALL for Second and Foreign Language Classrooms (pp. 15–25). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

15. Warschauer, M. & Healey, D. (1998) Computers and language learning: an overview. Language Teaching, 31, 57–71.

16. Wolff, D. (1997) Computers as cognitive tools in the language classroom, in A.-K. Korsvold and B. Rüschoff (eds), New Technologies in Language Learning and Teaching (pp. 17–26). Education Committee: Council for Cultural Co-operation. Strasbourg: Council of Europe Publishing.

Журнал

«Вісник науки та освіти»

(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)

Випуск № 10(28) 2024

Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:
Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.